

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 27Pc/8/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119202588
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bc. Mária Šadláková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2022:3119202588.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín v rodinnoprávnej veci navrhovateľky (matky) Q. Ď., K.. XX.X.XXXX, I. V. B. V.i, toho času v Ú. Z., S. XX, V., zastúpenej zástupcom: JUDr. Ľubomír Ivan, advokát so sídlom vo Zvolene, Námestie SNP č. 41, proti mužovi, ktorého otcovstvo má byť určené (otcovi) Y. V.B., K.. XX.X.XXXX, I. O. W. Č.. XX, o určenie otcovstva k maloletej Q. Ď., K.. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpenej opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, sudkyňou JUDr. Máriou Šadlákovou

rozhodol:

I. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej dcéry Q. Ď., K. XX.XX.XXXX, sumou 80 eur mesačne, vždy do 20.dňa v mesiaci vopred k rukám matky od podania návrhu, t. j. od 29.03.2019 do 31.08.2021 a sumou 90 eur od 01.09.2021 do budúca.

II. V prevyšujúcej časti návrh matky na určenie výživného zamietam.

III. Dlžné výživné za obdobie od podania návrhu od 29.03.2019 do 28.02.2022 vo výške 2.868 eur p o v o ľ u j e otcovi splácať v pravidelných splátkach po 30 eur mesačne, počnúc mesiacom marec 2022, spolu s bežným výživným k rukám matky, až do úplného zaplatenia, pod stratou výhody splátok.

IV. Priznáva spätné výživné za obdobie od 26.01.2017 do 28.03.2019 v sume 80 eur mesačne. Dlžné výživné vo výške 2095 eur p o v o ľ u j e otcovi splácať v pravidelných splátkach po 20 eur mesačne, počnúc mesiacom marec 2022, spolu s bežným výživným k rukám matky, až do úplného zaplatenia.

V. V prevyšujúcej časti návrhu matky na určenie spätného výživného zamietam.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom na začatie konania došlým súdu 29.03.2019 sa navrhovateľka domáhala voči mužovi, ktorého otcovstvo má byť určené, určenia, že je otcom maloletej. Ďalej sa domáhala toho, aby maloletá bola zverená do jej osobnej starostlivosti s tým, že muž, ktoré otcovstvo má byť určené, bude zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu maloletej sumou 100 eur mesačne počnúc právoplatnosťou rozsudku. Styk s maloletou navrhla neupraviť. Uplatnila si nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom sp. zn. 27Pc/8/2019 zo dňa 21.10.2019 tak, že výrokom I. súd určil, že Y. je otcom maloletej Q. Ď., S. W. K. XX.XX.XXXX B. Q. matke Q. Ď.T., K. XX.XX.XXXX a ktorej narodenie je zapísané v knihe narodení matričného úradu Q. vo zväzku XXX, ročník XXXX, strana XXX, poradové číslo XXX, výrokom H.. bola maloletá Martina Q., zverená do osobnej starostlivosti matky, pričom právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok v bežných veciach bude vykonávať matka, výrokom III. bola otcovi určená povinnosť prispievať na výživu maloletej Q. Ď., sumou 80 eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že výživné je povinný poukazovať k rukám matky maloletej vždy do 15. dňa mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje, výrokom IV. súd rozhodol, že styk otca s maloletou Q. neupravuje, výrokom V. vo zvyšku návrh na začatie konania zamietol, výrokom VI. súd rozhodol o povinnosti otca uhradiť navrhovateľke náhradu trov konania vo výške 425,90 eur k rukám jej zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom VII. zaviazal otca na zaplatenie súdneho poplatku na návrh na určenie otcovstva vo výške 66 €.

3. Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie a to do výrokov III., V. a súvisiaceho výroku VI. O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 4CoP/24/2020 zo dňa 28.07.2020 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku III. o určení výživného na mal. Q., vo výroku V. o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti a vo výroku VI. o náhrade trov konania zrušil a vec mu vrátil v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd uviedol, že úlohou súdu prvej inštancie bude posúdiť, či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa na priznanie výživného späťne tri roky pred podaním návrhu, vykonať dokazovanie zistením odôvodnených potrieb mal. dieťaťa, ako aj osobných, majetkových a zárobkových pomerov oboch povinných rodičov v období, za ktoré bude priznávať výživné, vyžiadať výpisy z účtu mal. U. za obdobie 24 mesiacov, z ktorých je možné zistiť reálne výdavky otca, posúdiť ich dôvodnosť. Zistiť stav exekúcií a zabezpečiť si súdne rozhodnutia o výživnom pri ostatných vyživovacích povinnostiach oboch rodičov. Výživné na mal. Q. priznať najneskôr od podania tohto návrhu, pričom v prípade určenia vyživovacej povinnosti späťne na čas pred podaním návrhu je potrebné starostlivo uvážiť výšku určovaného výživného, ako aj splátkový kalendár určený otcovi na jeho zaplatenie.

4.1 Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletej, oboznámením podstatného obsahu listinných dôkazov založených v spise, a to: potvrdenie o výplate dôchodkových dávok č. I. 3-5, rodný list maloletej č. I. 7 a č. I. 58, rozhodnutie Centra právnej pomoci č. I. 8-10, správa z prešetrenia pomerov č. I. 16, lustrácia v registri obyvateľov č. I. 17, lustrácia v SP č. I. 21-22 a č. I. 23-24, potvrdenie ÚPSVaR Q. č. I. 35, potvrdenie ÚPSVaR č. I. 39, správa o príjme Q. Ď. č. I. 56, uznesenie KS v BA sp. zn. 1To/128/2013 č. I. 14 spisu sp. zn. 23Pd/1/2019, opis mzdového listu č. I. 16 spisu sp. zn. 23Pd/1/2019, Uznesenie OS Zvolen sp. zn. 8C/83/2016, zo dňa 26.01.2017 č.l. 80, Lustrácia otca maloletej v SP č.l. 110- 111, Lustrácia matky maloletej v SP č.l. 112- 113, Výpis z účtu maloletého U. F. č.l. 123, Odpoveď Geodetického a kartografického ústavu č.l. 125-126, Rozsudok OS v Rimavskej Sobotke sp. zn. 3P/25/03, Informácia z centrálného registra exekúcií, č.l. 133, Správa UPSVAR v V. č.l. 159, Odpoveď zamestnávateľa otca maloletej, č.l. 162. Iné návrhy na vykonanie dokazovania neboli. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázaný nasledovný skutkový stav:

4.2 Otec maloletej vo veci vypovedal pred dožiadaným súdom, že pracuje v spoločnosti T. W..Y..R.. s čistým mesačným príjmom 400 eur. Má osemhodinový pracovný čas, stravné lístky nedostáva. Iné príjmy nemá. Nemá žiadny nehnuteľný majetok, ani hnuteľný majetok vyššej hodnoty, ani úspory na vkladných knižkách, ani na účtoch. Žije len z príjmu, ktorý poberá. Má dlhy, z neuhradenej pôžičky od VÚB, a.s., z neuhradeného poistného v zdravotnej poisťovni. Vykonávajú mu zo mzdy zrážky v prospech štyroch exekúcií. Výška jeho zrážok je cca 200 eur mesačne. Býva s rodičmi v ich rodinnom dome, pričom na bývanie im prispieva sumou 50 eur mesačne. V sume 80 eur vynakladá výdavky na cestovanie do zamestnania. Má výdavky na hygienické potreby v sume 40 € mesačne, na stravu prispieva rodičom sumou od 40 do 50 eur mesačne. Jeho otec je poberateľom starobného dôchodku vo výške 480 eur mesačne, matka je nezamestnaná. V dome jeho rodičov má trvalý pobyt aj jeho brat, ktorý však pracuje v zahraničí, domov chodíva sporadicky. Vyživovaciu povinnosť má na dve maloleté deti. Nepripieva im na výživu žiadnou sumou, lebo mu to nevychádza. Na maloletého U. bolo súdom určené výživné vo výške 100 Sk, na maloletú K. vo výške 23,24 eur . Uviedol tiež, že po narodení maloletej hovoril matke,

že chce uznať otcovstvo, aby išli spolu na matriku, ale matka maloletej to stále len odkladala. Dával jej aj nejaké peniaze do ruky, ale nemá o tom doklad.

4.3 Matka maloletej na pojednávaní dňa 04.02.2022 vypovedala, že aktuálne býva spolu so všetkými 4 deťmi v útulku v V.. Mesačné náklady na bývanie mala doteraz vo výške 144 eur, ale od 1/2022 vzrástli na sumu 174 eur. Okrem toho na celú 5-člennú rodinu vynakladá výdavky na stravu asi 200 eur. Na hygienu asi 50 eur, na lieky asi 30 eur, pričom zvlášť na maloletú platí ďalšie lieky asi vo výške 20 eur, nakoľko maloletá dostala Covid a zostali jej po tomto následky. Navštevuje psychiatrickú a neurologickú ambulanciu. Mesačne platí asi 60 eur za internát, v tomto sú aj náklady na stravu v škole, avšak aktuálne maloletá kvôli svojmu zdravotnému stavu na internáte neostáva a každý deň pre ňu dochádza. S týmito sú spojené zvýšené cestovné náklady zo a do školy ako aj náklady na stravu, keďže sa maloletá stravuje doma. Čo sa týka ďalších výdavkov, mesačne je to asi 30 eur na školské potreby pre maloletú, ďalej kupuje oblečenie, obuv, a to podľa potreby a finančnej situácie. Vynaložila 50 eur na okuliare pre maloletú. Ak by mala porovnať ako vzrástli výdavky na maloletú od podania návrhu resp. odkedy začala chodiť do prvého ročníka na ZŠ je to asi 40-50 eur mesačne navyše. Príjmy navrhovateľku sú vo výške 390 eur čo predstavuje invalidný dôchodok, 102 eur prídavky na deti a výživné na ďalšie deti. V roku 2018 navrhovateľka pracovala ako upratovačka, avšak teraz nemôže pracovať zo zdravotných dôvodov. Je na plnom invalidnom dôchodku a čaká ju operácia. Do budúcnosti nevie odhadnúť ako sa jej zdravotný stav zlepší.

4.4 Z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo 04.04.2016 vyplynulo, že matka maloletej je poberateľkou invalidného dôchodku ku dňu vyhotovenia potvrdenia vo výške 345,70 eur mesačne.

4.5 Z rozhodnutia Centra právnej pomoci z 18.02.2016 súd zistil, že matke maloletej bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci rozhodnutím sp. zn. 3N 5433/2015-KaBB z 28.07.2015.

4.6 Z odpovede na lustráciu v REGOB dňa 09.05.2019 bolo zistené, že Y. V., K.. XX.X.XXXX, I. O. W. XX má dve deti U. F. U. K. Š..

4.7 Z odpovede na lustráciu v Sociálnej poisťovne dňa 14.5.2019 bolo zistené, že muž, otec maloletej je od 11.07.2016 vedený ako zamestnanec T. W..Y..R.. a matka maloletej od 01.05.2019 ako zamestnanec JM Power, s.r.o. Matke maloletej je vyplácaný invalidný dôchodok v sume 369,40 eur mesačne a sú jej z neho vykonávané zrážky 54,77 eur.

4.8 Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce z 23.05.2019 súd zistil, že muž, ktorého otcovstvo má byť určené, k stanovenému dňu nepoberá ani za posledných 12 mesiacov nepoberal žiadnu sociálnu dávku.

4.9 Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Q. z 29.05.2019 súd zistil, že matka maloletej do decembra 2018 poberala rodičovský príspevok a prídavky na 4 deti, ktoré poberá doteraz.

4.10 Z potvrdenia vystaveného 20.06.2019 X. V., W..Y..R.. súd zistil, že príjem matky maloletej za mesiac máj 2019 bol 119,60 eur brutto a 105,99 eur netto. Zamestnaná je od 01.05.2019.

4.11 Z potvrdenia vystaveného 13.08.2019 T. W..Y..R.. súd zistil, že mesačná mzda otca maloletej bola za rok 2018 v priemere 632,98 eur brutto, 505,47 eur netto, exekučné zrážky v tomto roku boli v sume 1.570,49 eur. Za obdobie od 01/2019 do 07/2019 bola jeho mesačná mzda v priemere 718,71 eur brutto, 566,54 eur netto, exekučné zrážky v tomto roku boli v sume 1.084,69 eur.

4.12 Zo správy o šetrení pomerov z 11.04.2019 súd zistil, že bola vykonaná 10.04.2019 v domácnosti navrhovateľky, v byte na adrese Z. XX, I.Í.. Byt je dvojizbový, v domácnosti žijú navrhovateľka so svojimi štyrmi deťmi a jej matka. Nájomné za byt predstavoval 410 eur mesačne. Matka uviedla, že okrem príjmu z práce (uviedla, že sa zamestnala v marci a nemala ešte výplatu, predpokladala však mzdu na úrovni minimálnej mzdy) poberá prídavky na štyri deti, výživné určené na maloletého Vendelína v sume 70 eur mesačne a maloletého Jakuba v sume 60 eur mesačne. Stará matka je poberateľkou starobného dôchodku vo výške 194 eur a celou sumou prispieva na chod domácnosti. Maloletá Martina navštevuje špeciálnu materskú škôlku, ktorá je internátna. Túto škôlku navštevuje aj maloletý Vendelín

a Jakub. Náklady na škôlku pre všetky tri deti sú vo výške 120 eur mesačne. Maloletá je sledovaná v ORL ambulancii, u logopéda, u pedopsychiatra a v očnej ambulancii.

4.13 Z úradnej činnosti je súdu známe, že konanie o určenie otcovstva pôvodne vedené pred Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 8C/83/2016 bolo uznesením sp. zn. 8C/83/2016 zo dňa 26.01.2017 zastavené s poukazom na § 109 Civilného mimosporového poriadku z dôvodu, že muž, ktorého otcovstvo má byť určené, vo svojej výpovedi pred dožiadaným súdom - Okresným súdom Q. dňa 13.09.2016 uviedol, že s návrhom matky maloletej súhlasí, keď uviedol, že maloletá je jeho dcérou. Z predmetného spisu, ako aj zo spisu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 34P/130/2017 je zrejmé, že na základe tohto vyhlásenia príslušný matričný úrad označeného muža nezapísal, resp. odmietal zapísať do rodného listu ako otca maloletej.

4.14 Z odpovede na lustráciu v Sociálnej poisťovne dňa 16.03.2021 bolo zistené, že otec maloletej je vedený ako zamestnanec T. W..Y..R.. a jeho vymeriavací základ je v sume od 520 eur po 1.058 eur. Matka maloletej bola do 22.07.2019 vedená ako zamestnanec X. V., W..Y..R.. Aktuálne je matke maloletej vyplácaný invalidný dôchodok v sume 390,10 eur.

4.15 Z výpisu z bankového účtu vedeného vo VÚB Banke na meno U. F. za posledných 24 mesiacov, súd zistil, že dispozičné právo k tomu účtu má otec maloletej ako zákonný zástupca. V mesiacoch január, február a marec 2020 prišli na tento účet výlučne platby od T. W..Y..R.. vo výške od 420 eur do 430 eur. Tieto boli na pokladni banky vybraté otcom maloletej v plnej výške. Iné pohyby na účte nie sú uvedené. Zostatok na vkladnej knižke vedenej na meno Adama Galambosa v tej istej banke je 6,74 eur.

4.16 Z odpovede Geodetického a kartografického ústavu Bratislava vyplýva, že otec maloletej nevlastní žiadne nehnuteľnosti.

4.17 Z rozsudku Okresného súdu v Rimavskej Sobote sp. zn. 3P/25/03 zo dňa 24.02.2005 bolo zistené, že súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej sa otec maloletej zaväzuje prispievať na výživu syna U. F. od 01.04.2003 sumou 100 Sk mesačne. Ďalšie rozhodnutie, ktorým by došlo k úprave vyživovacej povinnosti voči U. F. zistené nebolo.

4.18 Z odpovede z Centrálného registra exekúcií bolo zistené, že Okresný súd Michalovce vydal v konaní 2Er/259/2016 poverenie JUDr. Pavlovi Crkoňovi na vymáhanie nároku vo výške 2.700,16 eur s príslušenstvom od otca maloletej.

4.19 Súd vyzval otca maloletej na oznámenie aktuálnych výdavkov a príjmov, pričom na túto výzvu otec maloletej nereagoval.

4.20 Zo správy kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza vyplynulo, že spisovú dokumentáciu rodiny maloletej eviduje na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v Prievidzi od marca 2021, kedy bolo úradu telefonicky nahlásené riaditeľkou útulku, že matka zlyháva v starostlivosti o maloleté deti. Úrad začal v rodine vykonávať opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s cieľom zlepšenia starostlivosti o maloleté deti. S rodinou od mája 2021 pracuje aj Centrum pre deti

a rodiny Prievidza na základe vydaného odporúčania orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s použitím odborných metód na podporu rozvoja a obnovy rodičovských zručností. V júli 2021 úrad opakovane vydal odporúčanie na podporu riešenia výchovných problémov, sociálnych problémov a iných problémov v rodine a medziľudských vzťahoch. Matka počas vykonávanej terénnej sociálnej práce a vykonávanými pohovormi je motivovaná k zabezpečovaniu riadnej starostlivosti maloletým deťom, k dodržiavaniu termínov u lekára s deťmi a aj k dodržiavaniu svojej liečby. Matka má z predchádzajúcich vzťahov maloletého Vendelína Uličného, nar. 30.11.2006, Jakuba Uličného, nar. 28.9.2010, ktorí boli Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 9P/25/2013 zverení do osobnej starostlivosti matke a otec Vendelín Uličný, nar. 26.7.1973 bol zaviazaný platením výživného. Maloletý Ján Ďurkove, nar. 12.12.2015. bol Rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 26P/99/2017 zo dňa 11.09.2019 zverený do osobnej starostlivosti matke a otec dieťaťa Daniel Neupauer, nar. 08.06.1981 bol zaviazaný platením výživného. Matka bola úradom kontaktovaná za účelom dohodnutia si osobného stretnutia s cieľom

poskytnutia komplexného sociálneho poradenstva a s cieľom oboznámiť ju s funkciou kolízneho opatrovníka. Dňa 28.12.2021 sa matka Michaela Ďurkove dostavila na úrad, počas pohovoru uviedla, že na podanom návrhu naďalej trvá. Ďalej uviedla, že s otcom maloletej nežijú v spoločnej domácnosti, o maloletú neprejavuje záujem, ani ju nekontaktuje. Ku svojim pomerom uviedla, že spolu s deťmi byva v Útulku Harmónia, Košovská 17, Prievidza od januára 2021. V zariadení má k dispozícii veľkú izbu, ktorá je zariadená funkčným nábytkom, maloleté deti majú v izbe samostatné postele a skrinky na šatstvo. Kuchyňa so sociálnym zariadením je spoločná s ostatnými klientkami zariadenia. Za prenájom izby platí sumu 144,50 eur. Matka ďalej uviedla, že je poberateľkou invalidného dôchodku v sume 390 eur, poberá prídavok na dieťa na štyri nezaopatrené deti v sume 102 eur a výživné na maloleté deti Vendelína 70 eur, Jakuba 60 eur a Jána v sume 70 eur. Uviedla, že maloletá Martina navštevuje prvý ročník na Spojenej škole internátnej v Prievidzi, kde je počas týždňa ubytovaná na internáte, za ktorý platí sumu 37,60 eur. Ďalšie výdavky na dieťa matka uviedla ako bežné - strava, ošatenie, obuv a drogéria. Maloletá navštevuje pedopsychiatrickú ambulanciu MUDr. Garajovej, ktorá jej predpísala medikamentóznú liečbu - doplatok za lieky matka nevedela uviesť, nakoľko jej ich lekárka predpísala prvýkrát. Ďalej navštevuje neurologickú ambulanciu, očnú ambulanciu - maloletá nosí okuliare a ORL ambulanciu. Ošetrojúcou lekárkou maloletej je MUDr. Janíková. Maloletá počas pohovoru uviedla, že otca nepozná, nestretáva sa s ním ani ju nekontaktuje. Má záujem ostať bývať s matkou a so súrodencami. Maloletá nebola počas pohovoru zhovorčivá, bola upravená, čisto oblečená a celý čas sa túlila k matke. Uviedla, že na Vianoce dostala barbiu, tableť, peračník a puzzle. Počas vykonávaných opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v domácnosti matky neboli zistené závažnejšie nedostatky v starostlivosti o maloletú Martinu. Matkou navrhované výživné sa úradu javí ako primerané aj vzhľadom na zvýšené náklady na maloletú v súvislosti s jej zdravotným stavom.

5.1 Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

5.2 Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon o rodine"), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä - úroveň starostlivosti o dieťa, - bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, - ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, - okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, - ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, - podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vláh dieťaťa, - názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, - podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, - využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

5.3 Podľa § 28 ods. 1 zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä: a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

5.4 Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

5.5 Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine; Rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane

5.6 Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine; plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

5.7 Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine; obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

5.8 Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine ; výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

5.9 Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine; pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

5.10 Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine; Právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

5.11 Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine; dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

6.1 Pre správne určenie rozsahu vyživovacej povinnosti je dôležité vyhodnotenie zákonných kritérií, a to sú schopnosti a možnosti, majetkové pomery oboch rodičov, ich životná úroveň, osobná starostlivosť o dieťa a vyhodnotenie miery osobnej starostlivosti, vyhodnotenie výdajov rodičov, zhodnotenie oprávnenosti týchto výdajov. Pri povinnom rodičovi vyhodnotí jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, prípadne aj otázku jeho možného zárobku, ak sa vzdá výhodnejšieho zamestnania alebo majetkového prospechu, prípadne, ak berie na seba povinný rodič neoprávnené riziká. Taktiež osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy je potrebné pričítať matke na plnenie vyživovacej povinnosti a premietnuť ich do pomeru, v akom by sa rodičia mali podieľať na úhrade výdajov maloletých, ktoré sú oprávnenými.

6.2 Pri hodnotení výdavkov maloletého dieťaťa je potrebné zhodnotiť jeho potreby ako potreby základné, potom potreby, ktoré súvisia s aktivitami, záujmami, potrebami vyššieho vzdelania. Pri každých výdajoch maloletých detí, alebo oprávnených osôb je potrebné mať za to, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogerie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné.

6.3 Taktiež súd poukazuje na skutočnosť, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogerie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné. Rovnako súd prihliadol aj na to, že osobnú starostlivosť maloletého zabezpečuje výlučne matka, nakoľko otec sa s dcérou nestretáva a teda osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy pripočítal matke na plnenie vyživovacej povinnosti. Na výživu maloletej neprispieva.

6.4 Pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletému súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré v konaní zistil, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o maloleté dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa sa pritom radia jednak potreby základné, medzi ktoré patrí napr. stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdavky, cestovné do školy, pomerná časť nákladov na bývanie, náklady na zdravotnícku starostlivosť, ako aj potreby v širšej miere prispievajúce k rozvoju osobnosti mladého človeka, ako sú napr. kultúra, šport, mimoškolské aktivity, záujmy, záľuby, prázdninové pobyty, to všetko primerané veku. U detí útlejšieho veku sú to aj všetky predmety stimulujúce ich fyzický a mentálny rozvoj (napr. hračky). Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný

podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, t. j. vekom, zdravotným stavom, najvyššie dosiahnutým vzdelaním, praxou, odbornosťou, počtom vyživovacích povinností, u samostatne zárobkovo činnnej osoby tiež mierou pracovnej aktivity, kvalitou práce a schopnosťou uplatniť sa v konkurencii, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

6.5 Súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Preto súd určil výživné do budúcnosti vo vyššej sume ako žiadal otec, nakoľko má za to, že otec, a to s poukazom na vyjadrenie otca, sa sám dostal do zlej finančnej situácie, keď neplnil riadne svoje záväzky a zo mzdy sú mu vykonávané exekúcie a zrážky, pričom táto skutočnosť nemôže byť na ťarchu maloletým deťom.

6.6 V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodovacu prax súdov v poslednom období, podľa ktorej by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať v rozpätí 20 - 30 % jeho priemerného čistého príjmu (samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií, najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb).

6.7 Súd pri stanovení výšky výživného na maloletú prihliadol predovšetkým na odôvodnené potreby maloletej vzhľadom na jej vek (7 rokov) a zdravotný stav. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloletá navštevuje prvý ročník Spojenej školy internátnej v Prievidzi. Mesačné náklady na školu sú cca 60 eur mesačne. Maloletá navyše navštevuje špeciálne ambulancie ORL, očné, logopéda a pedopsychiatra, s čím tiež vznikajú výdavky, mesačne matka vynaloží na lieky pre maloletú asi 20 eur. Na školské pomôcky je to asi 30 eur mesačne, okuliare 50 eur jednorazovo, ďalej platí cestovné do/z školy, kam maloletú privádza každý deň. Maloletá aktuálne nebýva na internáte, kvôli pandémie Covid-19, s čím má matka spojené aj zvýšené výdavky na stravovanie, keďže pre dcéru chodí do školy na obed a varí jej doma. Inak je v sume 60 eur za internát zahrnutá aj strava resp. obedy. Na bývanie matka vynakladala prostriedky vo výške 144 eur, pričom sa jej od januára 2022 zvýšili na sumu 174 eur za 5člennú rodinu, t. j. cca 35 eur na osobu. Na stravu pre rodinu minie asi 200 eur, t. j. 40 eur na osobu. Odkedy maloletá navštevuje základnú školu vzrástli jej výdavky asi o 40-50 eur mesačne. Tieto hradí výlučne matka. Otec maloletej sa o ňu nezaujíma, nekontaktuje sa s ňou a neprispieva na jej výživu.

6.8 Súd pri rozhodovaní o výške výživného vzal do úvahy aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca a dospel k záveru, že je v jeho silách výživné v sume 80 eur od podania návrhu do času pokým maloletá navštevovala škôlku a v sume 90 eur mesačne od 01.09.2021, odkedy maloletá navštevuje základnú školu. Takáto výška výživného nepokryje výdavky na maloleté dieťa, avšak s prihliadnutím na výšku zameškaného výživného a mesačnej splátky, ktorou bude zameškané výživné uhrádzať, je táto suma v možnostiach otca. Z potvrdenia o jeho príjme vyplynulo, že stabilne dosahuje príjem v priemere 630-690 eur mesačne netto, čo pri jeho deklarováných výdavkoch (220 €) a pri zohľadnení dvoch jeho vyživovacích povinností postačuje na to, aby bol schopný výživné v tejto výške platiť. Výživné má pritom vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov, a preto súd nemôže prihliadnuť na to, že má otec maloletej dlhy a sú mu vykonávané zrážky zo mzdy. Súd podotýka, že nebyť týchto exekučných zrážok, čistý príjem otca by bol vyšší ročne aj o cca 1 500 €. Súd preto výrokom I. zaviazal otca maloletej povinnosťou prispievať na výživu maloletej sumou 80 eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky od podania návrhu, t. j. od 29.03.2019 do 31.08.2021 a sumou 90 eur od 01.09.2021 do budúcnosti.

6.9 Dĺžné výživné za obdobie od podania návrhu od 29.03.2019 do 28.02.2022 vo výške 2.868 eur povolil súd otcovi splácať v pravidelných splátkach po 30 eur mesačne, počnúc mesiacom marec 2022, spolu s bežným výživným k rukám matky, až do úplného zaplatenia, pod stratou výhody splátok.

6.10 Súd zamietol návrh na začatie konania v časti, v ktorej sa navrhovateľka domáhala výživného nad sumu priznaného výživného.

6.11 Pri určovaní výživného za minulé obdobie súd zisťuje, aké boli konkrétne schopnosti, možnosti, zárobkové pomery povinného, potreby dieťaťa, prihliada na už poskytnuté plnenia, poskytovanie bývania, osobnej starostlivosti a hodnotí aj ďalšie zákonné kritériá. Zákonná podmienka existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre spätné priznanie výživného vyplýva okrem iného zo snahy o zamedzenie špekulácií a zneužívania možnosti priznávať výživné pre maloleté dieťa. Sprisňujúca úprava od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t. j. aby návrh na určenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj spätné. Dôvody hodné osobitného zreteľa bude treba posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu (uznesenie Ústavného súdu SR z 28. 03. 2018, sp. zn. I. ÚS 99/2018)

6.12 Súd pri určovaní výživného na obdobie spätné od podania návrhu prihliadol na skutočnosti vyššie uvedené, najmä na to, že otec maloletej neposkytoval maloletej ani jej matke žiadne výživné, žiadne plnenia, ani mimoriadne vecné dary napr. k narodeninám alebo iným sviatkom. O maloletú sa nezaujímal. Toto sú dôvody hodné osobitného zreteľa, na ktoré súd prihliadol. Výživné priznal od 26.01.2017, kedy bolo pred Okresným súdom Zvolen právoplatne uznané otcovstvo otca maloletej súhlasným vyhlásením rodičov maloletej. Najmenej od tohto momentu bol otec maloletej oboznámený s tým, že je otcom maloletej a je povinný jej prispievať na výživu. Výživné súd priznal od 26.01.2017 do 28.03.2019 v sume 80 eur mesačne, zohľadňujúc výdavky maloletej. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloletá v tomto období navštevovala špeciálnu materskú školu, internátnu, z dôvodu, že má rečovú vadu. Mesačné náklady na škôlku boli cca 50 € mesačne. Maloletá navyše navštevovala špeciálne ambulancie ORL, očné, logopéda a pedopsychiatra, s čím tiež vznikali výdavky. Okrem toho matka maloletej poskytovala aj stravu počas víkendov, ošatenie, návštevy lekárov, pomôcky na rozvoj osobnosti maloletej ako hračky a iné. V prevyšujúcej časti návrhu matky na určenie spätného výživného súd návrh zamietol.

6.13 O trovách konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Civilný mimosporový poriadok, rovnako ako Civilný sporový poriadok, upravuje výnimky pri všeobecnom pravidle formulovanom ako generálna klauzula, a to že náhradu trov konania možno priznať v prípade, ak to ustanovuje zákon (vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veci notárskych úschov v súlade so zásadou úspechu za kumulatívneho splnenia podmienky, ak to možno spravodlivo požadovať) a vo všetkých konaniach podľa CMP, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Ak nie sú splnené podmienky pre aplikáciu § 53 a § 55 CMP, súd rozhodne tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Generálna klauzula formulovaná v § 52 CMP vychádza teda z predpokladu, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Touto formáciou sa okrem iného zdôrazňuje výnimočnosť uplatňovania nároku na náhradu trov konania v prípadoch, ak to tento zákon pripúšťa. V Civilnom sporovom poriadku takúto výnimku predstavuje § 257, v Civilnom mimosporovom poriadku je to § 55. Ustanovenie § 55 CMP predstavuje tzv. materiálny korektív. Vzhľadom na vyššie uvedené je potrebné zdôrazniť, že aplikácia ustanovenia § 55 CMP musí byť náležite odôvodnená. V porovnaní s § 53 CMP, v ktorom je upravená taktiež výnimka z rozhodovania o trovách konania, nie je pri aplikácii § 55 rozhodujúcim kritériom úspech v konaní. Predpoklad, že je s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé priznať niektorému z účastníkov konania nárok na náhradu trov konania, musí súd vyhodnotiť z úradnej moci, a to za predpokladu, že si účastník konania alebo iná osoba uplatnila nárok na náhradu trov konania a nejde o konania uvedené v § 53 CMP. Taktiež je potrebné poznamenať, že pri hodnotení kritéria, či je s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé priznať náhradu trov konania, nie je jediným kritériom zohľadňovanie osobných a majetkových pomerov účastníkov. Relevantné sú práve okolnosti prejednávanej veci.

6.14 Súd má za to, že v tomto prípade nemožno spravodlivo požadovať priznanie trov, resp. hovoriť o nejakom úspechu, alebo neúspechu niektorej zo strán. Súd zohľadnil jednak skutočnosť, že konanie nebolo zavinené otcom maloletej, nakoľko tento už v r. 2017 uznal pred Okresným súdom Zvolen svoje otcovstvo k maloletej, avšak táto listina bola bez jeho zavinenia nezapísateľná do matriky. Ďalej súd zohľadnil aj majetkové pomery otca maloletej, pričom uloženie povinnosti nahradiť trovy konania matke maloletej by mohlo zásadne negatívne ovplyvniť schopnosti otca maloletej uhrádzať výživné jeho maloletým deťom, prípadne ich úplne zmariť.